

Soudní přísedící „ soudce z lidu“

Máte touhu podílet se na rozhodování soudu a přispět k výkonu spravedlnosti? Chcete vytvářet prospěšnou činnost a zúročit své znalosti i jinak, než ve svém běžném životě? Chcete být více mezi lidmi?

I lidé, kteří nemají právní vzdělání, mohou v Česku rozhodovat o soudních sporech.

Jde o takzvané přísedící, kteří sedí v taláru spolu se soudcem, předsedou senátu, u některých kauz v prvním stupni posuzování.

Znalosti práva přísedící mít nemusí, předsedové senátů dbají o jejich průběžné vzdělávání k získání právního minima.

Role přísedícího je považována za čestnou funkci, v rámci níž mají občané právo podílet se přímo na správě věcí veřejných. Právní stránku projednávané věci jim vždy předseda senátu vysvětlí.

Soudní přísedící jakožto zástupci z řad veřejnosti se při jednání neřídí pouze zákonem, ale také citem a smyslem pro spravedlnost. Prísedící do rozhodování soudů přináší neprofesní pohled na věc, který doplňuje odborné znalosti soudce.

Předsedové senátu se snaží soudní přísedící do problematiky uvést a záleží vždy na zájmu a snaze každého jednotlivce proniknout hlouběji.

Oba přísedící mají rovnocenný hlas jako právně vzdělaný předseda senátu a mohou jej i přehlasovat.

Prísedící se účastní jednání ve všech trestních řízeních před okresním soudem a krajským soudem, jestliže rozhoduje jako soud prvního stupně a řeší zločin, u něhož je spodní hranice trestní sazby pět let a více.

V občanském soudním řízení rozhoduje senát s účastí přísedících jen při řízení před okresním soudem ve věcech pracovněprávních.

Víte, jak se „soudcem z lidu“ můžete stát i vy?

Předpoklady pro funkci:

- uchazeč musí být občanem České republiky, svéprávný, bezúhonný a starší 30 let
- uchazeč nesmí vykonávat současně funkci, se kterou je funkce přísedícího neslučitelná (např. člen Parlamentu)
- uchazeč musí mít negativní **výpis z rejstříku trestů**
- dalším předpokladem pro výkon funkce je získání tzv. **lustračního osvědčení** a to na základě vyplněné žádosti o vystavení lustračního osvědčení podle zákona č. 451/1991 Sb. Žádost se podává na Ministerstvo vnitra, buď ji může uchazeč podat sám, nebo ji za něj podá orgán, jemuž volba uchazeče do funkce přísluší (přísedící volí zastupitelstva obcí). Více informací k nalezení na stránkách Ministerstva vnitra: www.mvcr.cz/clanek/vystaveni-osvedceni-podle-zakona-c-451-1991-sb-tzv-lustracni-osvedceni-na-zadost-organizace-436812.aspx
- dále musí kandidát disponovat **čestným prohlášením**, jímž doloží, že v období od 25. 2. 1948 do 17. 11. 1989 nebyl:
 - tajemníkem orgánu Komunistické strany Československa nebo Komunistické strany Slovenska od stupně okresního nebo jemu na roveň postaveného výboru výše, členem

předsednictva těchto výborů, členem ústředního výboru Komunistické strany Československa nebo ústředního výboru Komunistické strany Slovenska, členem Byra pro řízení stranické práce v českých zemích nebo členem Výboru pro řízení stranické práce v českých zemích, s výjimkou těch, kteří tyto funkce zastávali pouze v období od 1. 1. 1968 do 1. 5. 1969,

- pracovníkem aparátu orgánů uvedených pod písmenem d) na úseku politického řízení Sboru národní bezpečnosti,

- příslušníkem Lidových milicí,

- členem akčního výboru Národní fronty po 25. 2. 1948, prověřkových komisí po 25. 2. 1948 nebo prověřkových a normalizačních komisí po 21. 8. 1968,

- studentem na Vysoké škole Felixe Edmundoviče Dzeržinského při Radě ministrů Svazu sovětských socialistických republik pro příslušníky Státní bezpečnosti, Vysoké škole ministerstva vnitra Svazu sovětských socialistických republik pro příslušníky Veřejné bezpečnosti, Vyšší politické škole ministerstva vnitra Svazu sovětských socialistických republik nebo vědeckým aspirantem anebo účastníkem kursů delších než 3 měsíce na těchto školách.

Jak postupovat:

- přisedící okresních soudů volí zastupitelstva obcí v obvodu příslušného okresního soudu
- přisedícím může být zvolen občan, který je přihlášen k trvalému pobytu v obvodu zastupitelstva, jímž je do funkce volen, nebo který v těchto obvodech pracuje
- uchazeč se dostaví na příslušný obecní úřad, kde vyplní dotazník; následně doloží výpis z rejstříku trestů, čestné prohlášení a lustrační osvědčení
- kandidáty do funkce přisedícího navrhuje členové příslušného zastupitelstva; k navrženým kandidátům si zastupitelstvo vyžádá vyjádření předsedy soudu
- kandidát, který disponuje všemi potřebnými dokumenty, je na zasedání zastupitelstva zvolen do funkce; okresní soud informuje uchazeče o jeho zvolení, s pozvánkou ke složení slibu
- přisedící skládají do rukou předsedy soudu tento slib: „*Slíbují na svou čest a svědomí, že se budou řídit právním řádem České republiky, že jej budou vykládat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a že v souladu s ním budou rozhodovat nezávisle, nestranně a spravedlivě*“.
- funkční období přisedícího trvá 4 roky od data zvolení
- přisedící by zpravidla neměli zasedat více než 20 dnů v kalendářním roce

Odměny soudním přisedícím

- odměna za výkon funkce přisedícího nepřísluší, vyhláškou Ministerstva spravedlnosti České republiky č. 44/1992 Sb., ve znění pozdějších změn a úprav je stanovena paušální náhrada výkonu funkce 150 Kč hrubého za den výkonu funkce
- zaměstnavatel musí přisedícímu poskytnout neplacené volno
- přisedícím, kteří jsou v pracovním poměru, přísluší za dobu, po kterou vykonávají funkci přisedícího nebo plní jiné povinnosti spojené s touto funkcí, náhrada mzdy ve výši průměrného výdělku
- přisedícím, kteří nejsou v pracovním poměru, nahrazuje ušlý výdělek za dobu výkonu funkce přisedícího nebo jiných povinností spojených s touto funkcí stát

- stát hradí přisedícím hotové výdaje, které vzniknou vykonáváním funkce přisedícího nebo jiných povinností spojených s touto funkcí; způsob náhrad stanoví ministerstvo vyhláškou, která se upravuje pro každý příslušný kalendářní rok; jedná se o náhradu cestovního a stravného

Zastupitelstva příslušných obcí v obvodu Okresního soudu v Rokycanech

Bezděkov • Břasy • Březina • Bujesily • Bušovice • Cekov • Čilá • Dobřív • Drahoňův Újezd • Ejpovice • Hlohovice • Holoubkov • Hrádek • Hradiště • Hůrky • Cheznovice • Chlum • Chomle • Kakejcov • Kamenec • Kamenný Újezd • Kařez • Kařízek • Klabava • Kladruby • Kornatice • Lhota pod Radčem • Lhotka u Radnic • Liblín • Líšná • Litohlavy • Medový Újezd • Mešno • Mirošov • Mlečice • Mýto • Němčovice • Nevid • Osek • Ostrovec – Lhotka • Plískov • Podmokly • Příkosice • Přívětice • Radnice • Raková • Rokycany • Sebečice • Sirá • Skomelno • Skořice • Smědčice • Strašice • Svojkovice • Štítov • Těně • Terešov • Těškov • Trokavec • Týček • Újezd u Svatého Kříže • Vejvanov • Veselá • Vísky • Volduchy • Všenice • Zbiroh • Zvíkovec